

Minister Zdrowia

Warszawa, 29 czerwca 2020

PRWL.024.28.2020.EKL

Pan
Krzysztof Kwiatkowski
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Przewodniczący,

w odpowiedzi na pismo z dnia 6 kwietnia 2020 r. (znak: BPS.DKS.KU.0401.6.2020), zawierające prośbę o przedstawienie opinii wobec rozwiązań zaproponowanych w *projekcie ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (druk senacki nr 65) przedstawiam, co następuje.

Kierunek zmian zaproponowanych w projekcie ustawy ocenić należy jako istotny krok w zapewnieniu konsumentom rzetelnej informacji dotyczącej zagrożeń związanych ze spożywaniem napojów alkoholowych. Mając jednak na uwadze konieczność podejmowania skutecznych działań w zakresie zabezpieczenia interesu zdrowia publicznego, a także zważywszy na uwarunkowania charakteryzujące działalność przedsiębiorców różnych branż przemysłu napojów alkoholowych, zasadne wydaje się zawarcie treści ostrzeżenia o szkodliwości spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży lub karmiące piersią oraz sposobu jej prezentowania na opakowaniach napojów alkoholowych oraz reklamach piwa, bezpośrednio w przepisach ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277), zwanej dalej „ustawą”. W związku z tym zasadne wydaje się poddanie pod rozagę odstąpienie od upoważnienia ustawowego dla Ministra

Zdrowia do wydania rozporządzeń w przedmiocie wielkości, zakresu, wzoru i sposobu umieszczania informacji o szkodliwości spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży lub karmiące piersią na opakowaniach napojów alkoholowych oraz sposobu i zakresu informowania o szkodliwości spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży lub karmiące piersią na reklamach piwa, zredagowanych w art. 1 pkt 1 lit. b oraz w art. 1 pkt 2 lit. b projektu ustawy.

Projektowany przepis art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy powinien stanowić brzmienie ostrzeżenia oraz określać sposób jego umieszczenia na opakowaniu napoju alkoholowego, z uwzględnieniem informacji dotyczących np. wielkości, umiejscowienia lub powierzchni ostrzeżenia w ujęciu procentowym w odniesieniu do wymiarów opakowania, jak również regulacje dotyczące widoczności i czytelności zamieszczonego ostrzeżenia. Analogiczne normy powinny zostać zredagowane w projektowanym art. 13¹ ust. 1 pkt 9 ustawy.

Jednocześnie, przy przyjęciu ww. rozwiązań, należy wziąć pod uwagę konieczność dostosowania treści przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2003 r. w sprawie treści, wielkości, wzoru i sposobu umieszczania na reklamach piwa napisów informujących o szkodliwości spożywania alkoholu lub o zakazie sprzedaży alkoholu małoletnim (Dz. U. poz. 1950), wydanego na podstawie art. 13¹ ust. 11 ustawy, zgodnie z którym obecnie, na reklamach piwa umieszczanych na słupach i tablicach reklamowych i innych stałych i ruchomych powierzchniach wykorzystywanych do reklamy umieszcza się napis informujący o:

- 1) szkodliwości spożywania alkoholu o treści: „1/2 litra piwa zawiera 25 gramów czystego alkoholu etylowego. Nawet taka ilość szkodzi zdrowiu kobiet w ciąży i jest niebezpieczna dla kierowców”;
- 2) lub zakazie sprzedaży napojów alkoholowych małoletnim, o treści: „1/2 litra piwa zawiera 25 gramów czystego alkoholu etylowego. Sprzedaż alkoholu osobom do lat 18 jest przestępstwem”.

W odniesieniu do kosztów ekonomicznych związanych z FASD (ang. *Fetal Alcohol Spectrum Disorder*, Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) zgodnie z informacjami przekazanymi przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, należy wskazać, że w Polsce badania w przedmiotowym obszarze nie były prowadzone. Badania dotyczące tego zagadnienia zrealizowano w Kanadzie

oraz Nowej Zelandii¹, a także w Szwecji². Osoby z FASD często wymagają wielowymiarowej pomocy, która zaspokoi ich potrzeby przez całe życie³. Poza wadami wrodzonymi, dzieci te znajdują się w grupie podwyższonego ryzyka zaburzeń wzrostu, opóźnień rozwojowych i intelektualnych, jak również zaburzeń zachowania. Aby oszacować koszty ekonomiczne związane z opieką i nakreślić skalę problemu, badacze poddali analizie wyniki 32 badań pochodzących z Kanady, Nowej Zelandii, Szwecji oraz Stanów Zjednoczonych. Otrzymane wyniki wykazały, że średnioroczne koszty związane z opieką nad dzieckiem z FASD wynoszą 23 tysiące dolarów, a nad osobą dorosłą z FASD – 24 tysiące dolarów. Roczne koszty utrzymania i opieki nad osobą z FASD, są wyższe niż w przypadku innych jednostek chorobowych czy zaburzeń wrodzonych. Przykładowo, roczne koszty związane z opieką nad osobą z autyzmem to 17 tysięcy dolarów, a z cukrzycą 21 tysięcy dolarów⁴.

Podsumowując, w projekcie ustawy nie zaproponowano modyfikacji w kierunku zunifikowania formy i zakresu ostrzeżeń w odniesieniu do wszystkich form przekazu reklamowego. Podkreślenia wymaga, że proponowane upoważnienie do wydania aktu wykonawczego przez Ministra Zdrowia, dotyczące informacji o szczególnej szkodliwości spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży lub karmiące piersią na opakowaniach napojów alkoholowych, obejmuje wielkość, zakres, wzór i sposób umieszczania tej informacji. Natomiast w przypadku dozwolonej reklamy napojów alkoholowych, tj. reklamy piwa, zakres proponowanego upoważnienia ograniczono jedynie do określenia sposobu i zakresu informowania o szczególnej szkodliwości spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży lub karmiące piersią. Co więcej, projekt ustawy nie przewiduje zmiany art. 13¹ ust. 2 pkt 5 ustawy, zgodnie z którym reklama i promocja piwa nie może być prowadzona na słupach i tablicach reklamowych i innych stałych i ruchomych powierzchni wykorzystywanych do reklamy, chyba że 20% powierzchni reklamy zajmować będą widoczne i czytelne napisy informujące o szkodliwości spożycia alkoholu lub o zakazie sprzedaży alkoholu małoletnim, ani art. 13¹ ust. 11 ustawy zobowiązującego ministra właściwego do spraw zdrowia do określenia, w drodze rozporządzenia, wielkości, treści, wzoru oraz sposobu umieszczania na reklamach prowadzonych na słupach i tablicach reklamowych i innych stałych i ruchomych

---

¹ Popova S. i inni, The Economic Burden of FASD in Canada in 2013 (w załączeniu) oraz Productivity losses associated with FASD in New Zealand (w załączeniu).

² Ericson L., Magnusson L., Hovstadius B. Social costs of fetal alcohol syndrome in Sweden (w załączeniu).

³ Larry Burd, University of North Dakota School of Medicine and Health Sciences.

⁴ Dr. Sokol R., Wayne State University in Detroit, the Journal of Addiction Medicine.

powierzchniach wykorzystywanych do reklamy, napisów informujących o szkodliwości spożycia alkoholu lub o zakazie sprzedaży alkoholu małoletniemu.

Powyższe oznacza, że w odniesieniu do części przekazów reklamowych informacja o szkodliwości spożywania alkoholu zawierałaby dwie niezależne od siebie informacje dotyczące różnych aspektów szkodliwości spożywania alkoholu. Rozróżnienie to wydaje się być niezrozumiałe i faktycznie nie uwzględnia proponowanych zmian merytorycznych, gdyż proponowane brzmienie upoważnienia ustawowego, dotyczącego umieszczania informacji na reklamach piwa, przewiduje łagodniejszą regulację niż aktualnie obowiązujące rozporządzenie wydane na podstawie art. 13¹ ust. 11 ustawy. Proponowane brzmienie nie upoważnia do określenia wielkości, treści ani wzoru umieszczania informacji na powierzchniach wykorzystywanych do reklamy. W tej sytuacji brzmienie zaproponowanych przepisów należałoby poddać ponownej, gruntownej analizie celem stworzenia przejrzystego systemu komunikowania konsumentom zagrożeń związanych ze spożywaniem napojów alkoholowych.

Z uwagi na powyższe zauważyć należy, że brak skorelowania projektowanych przepisów, w tym upoważnień ustawowych, z regulacjami nowelizowanej ustawy uniemożliwi przygotowanie odpowiednich projektów aktów wykonawczych.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że ww. materiał informacyjny oraz stanowisko zostało przedstawione w odniesieniu do *projektu ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (druk senacki nr 1017), procedowanego podczas IX kadencji Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, zawierającego tożsame propozycje regulacji.

Podkreślenia wymaga, że odstępienie od upoważnienia ustawowego dla Ministra Zdrowia do wydania omawianych rozporządzeń przyczyni się do zmniejszenia liczby aktów prawnych koniecznych do wydania związanych z przedmiotem proponowanej regulacji. Brzmienie ostrzeżenia oraz określenie sposobu jego umieszczenia na opakowaniu napoju alkoholowego oraz reklamach piwa powinno znajdować uregulowanie bezpośrednio w przepisach ustawy, szczególnie mając na uwadze procedurę notyfikacji, o której mowa w art. 45 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz

uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz 5 rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. Urz. UE L 304 z 22.11.2011, str. 18, z późn. zm.), która będzie miała zastosowanie do proponowanych przepisów.

Stosownie do powyższego należy podkreślić, że analogiczne rozwiązania legislacyjne zastosowane zostały w przypadku ostrzeżeń zdrowotnych umieszczanych na opakowaniach jednostkowych papierosów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2182).

Z poważaniem,
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Waldemar Kraska
Sekretarz Stanu

/dokument podpisany elektronicznie/